

Засвоєні уроки з Проекту “Навчання життєвим навичкам та психосоціальна підтримка дітей, які постраждали внаслідок конфлікту на сході України”, що фінансується Службою Європейської Комісії з гуманітарної допомоги та громадянського захисту (ЕЧНО) в рамках Ініціативи “Діти миру”

Кріс Талбот (Chris Talbot), консультант ЮНІСЕФ з питань освіти у надзвичайних ситуаціях

Семінар по Порядку денному ЮНІСЕФ у сфері освіти

Київ, 30 березня 2017 року

Вплив конфлікту на сході України

- У Східній Україні постраждало 4,4 мільйона людей, включаючи 900 000 дітей
- 3,8 мільйона людей, серед яких 650 000 дітей, потребують негайної гуманітарної допомоги
- 200 000 дітей живуть в межах 15 кілометрів по кожному сторону лінії зіткнення
- На непідконтрольних уряду територіях було пошкоджено 1/5 шкіл, які терміново потребують ремонту
- 100 000 дітей та батьків потребують підтримки у протистоянні психологічному стресу та агресії, викликаній у результаті травмуючих життєвих подій
- Лише близько чверті дітей, які стали свідками насильства, повідомили про отримання допомоги у тому, щоб справитися з пережитими досвідом та почуттями
- До 26% 3-6-річних, 13% 7-12-річних та 14% 13-17-річних дітей пережили найвищий ступінь стресу, і їхня модель поведінки значно погіршилась

Взаємопов'язані потреби дітей та підлітків, що постраждали внаслідок конфлікту в Україні

- Зміцнення навичок, необхідних для проживання разом з людьми у приймаючих громадах та повернення до рідних громад з метою розбудови сталого миру.
- Ретельна підготовка шкільних вчителів до виконання обов'язків зі сприяння реалізації програм “Навчання життєвим навичкам” та “Вчимося жити разом”.
- Розвиток та зміцнення потенціалу Міністерства освіти і науки шляхом розробки навчального матеріалу та підготовки вчителів.
- Ефективна психосоціологічна підтримка дітей та підлітків, які пережили стрес, що надається у школах. У випадку дітей, які не відвідують школу, існує потреба у зміцненні громадських систем надання допомоги та переадресації дітей.

Реагування ЮНІСЕФ здійснюється шляхом

- Інтеграції предмету “Розвиток життєвих навичок” до шкільної програми
- Надання позакласної психосоціальної допомоги

Розбудова партнерств

Міністерство освіти і науки та його регіональні департаменти

Інститути підвищення кваліфікації вчителів

Громадська організація «Дитячий фонд «Здоров'я через освіту» (в частині розвитку життєвих навичок)

Національний університет «Києво-Могилянська академія» (в частині надання психологічної допомоги)

Партнери у сфері освіти

Служба Європейської Комісії з гуманітарної допомоги та громадянського захисту (ЕСНО) як донор

Підхід

Розвиток життєвих навичок

- Навчальний матеріал по Життєвим навичкам було включено до шкільного предмету “Основи здоров’я”
- Розроблено матеріали для вчителів та учнів, методології з акцентом на дитині та спрямовані на активну участь
- Було застосовано каскадний підхід до підготовки тренерів, який використовується Інститутами підвищення кваліфікації вчителів, для розробки методів та ресурсів, необхідних для розвитку життєвих навичок
- Такі тренери організували тренінги для вчителів на місцевому рівні
- Здійснювався моніторинг проведення класних занять

Надання психосоціальної допомоги

- Підготовка шкільних психологів, які, у свою чергу, готували та допомагали вчителям
- Вчителі вдалися до підходу, який передбачає надання ще більшої підтримки, та вжили заходів для вирішення таких проблем, як страх та стрес
- Впроваджено механізми виявлення та переадресації дітей та підлітків, які потребують більш спеціалізованої допомоги

Тісне партнерство між сектором освіти та сектором захисту дітей

Це все було розроблено, сплановано та реалізовано як єдиний проект, який має два компоненти (розвиток життєвих навичок та надання психосоціальної допомоги) та двох партнерів: «Дитячий фонд «Здоров'я через освіту» та Національний університет «Києво-Могилянська академія».

Обидві групи спеціалістів ЮНІСЕФ з питань освіти та захисту дітей та обидва партнери тісно співпрацювали над розробкою компонентів розвитку життєвих навичок та надання психосоціальної допомоги.

У деяких школах було впроваджено як розвиток життєвих навичок, так і надання психосоціальної допомоги, – це дало кращі результати порівняно зі школами, де було реалізовано лише один компонент.

Шкільний психолог прокоментував:

“Існує думка, що надання психосоціальної допомоги – це ніби гасіння пожежі, в той час як розвиток життєвих навичок – це повернення дітям життя з попелу. Однак це не зовсім так. В обох компонентах присутній емоційний аспект, вони обидва спрямовані на планування майбутнього з надією у серці. Вони взаємопов’язані.”

Надзвичайні зміни у житті дітей та вчителів

- Зміна поведінки та ставлення у середньостроковій перспективі
- Діти навчилися справлятися із стресом, напругою, тривогою, загрозою насильства
- Антисоціальна поведінка дітей спостерігається все рідше
- Багато дітей демонструють просоціальну поведінку, готовність допомогти, прийняття та гостинність по відношенню до внутрішньо переміщених дітей
- Більша відкритість внутрішньо переміщених дітей до дружби з людьми, які їх приймають
- Помітне покращення стосунків між учнями та вчителями
- Змінилась роль та способи роботи вчителів та шкільних психологів
- Шкільна атмосфера стала значно теплішою та доброзичливішою
- Люди описують зміни у їхньому житті, як кардинальні, оскільки вони знову відкрили для себе надію на майбутнє.

Вплив на інші шкільні предмети

Учитель зауважив:

“Моя мотивація зросла і стосовно інших предметів [окрім Розвитку життєвих навичок]. Я ділюсь тим, що я дізнався і засвоїв, на учительських нарадах. Деякі з моїх колег приходили на мої уроки з розвитку життєвих навичок. Крім цього, я опублікував деякі відео, які я знімав на цих уроках.”

Розширення та поглиблення програми підготовки

Підхід із використанням програми навчання

Навчання на відстані

Розширення меж залучення

Директори шкіл та адміністрації

Бажана кількість вчителів, що пройшли навчання та активні в предметах життєвих навичок та психосоціальної підтримки, складає 10 вчителів на школу.

Батьки та сім'ї

Дитячі садки

Наслідки для більш масштабного процесу проведення реформи сектору освіти України під назвою “Нова школа”

Описано у наступній презентації